

Inhoud trainingsnummer 01

pagina 2	:	Waarom niet ?
pagina 3	:	Problemen zijn er om opgelost te worden
pagina 4	:	Tata Steel 2017
pagina 6	:	Wat denk je van ?
pagina 8	:	Schaakgeschiedenis: Hans Berliner
pagina 11	:	Positionele stellingen
pagina 12	:	Eindspel : de uitdaging

Reeds 5 jaar maak ik deze trainingsnummers
waarin ik probeer voor de doorsnee clubspeler trainingsmateriaal aan te
bieden dat je nergens anders kan vinden.

Ook dit jaar engageer ik me om opnieuw 20 mooie nummers te maken !

Een abonnement kan je nemen per club of anders per individu.

De kostprijs is nog steeds ongewijzigd !

Jan Gooris

schaaktraining.met.jan@gmail.com

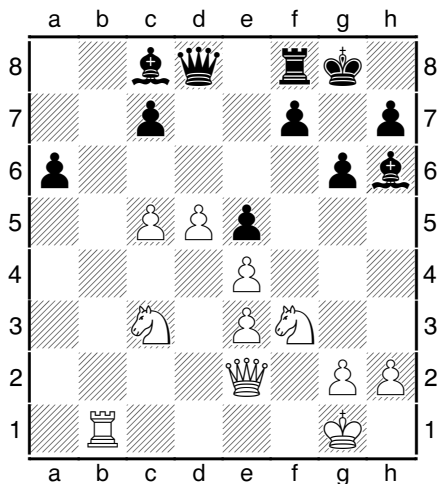
Er verschijnen 20 trainingsnummers in 2017 op:

De 1e en 15e van de maand behalve 15 juli en 15 augustus

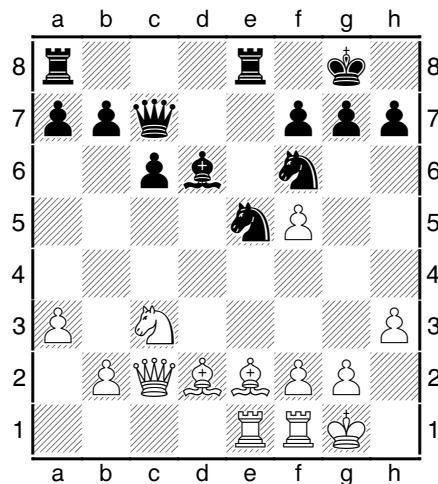
Individueel abonnement 20 Euro - Clubabonnement 80 of 120 Euro

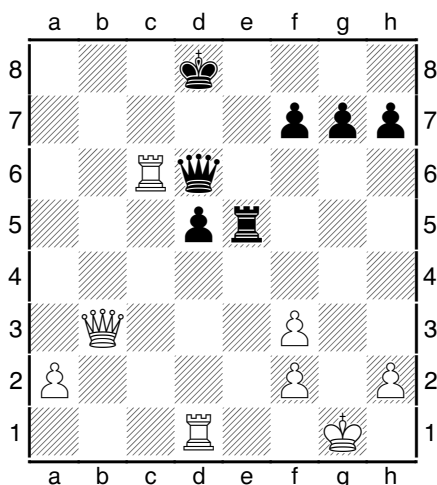
Waarom niet ?

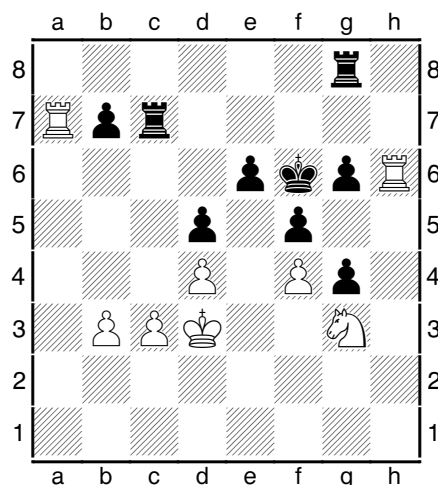
Waarom niet 1.Pxe5 ? ¹

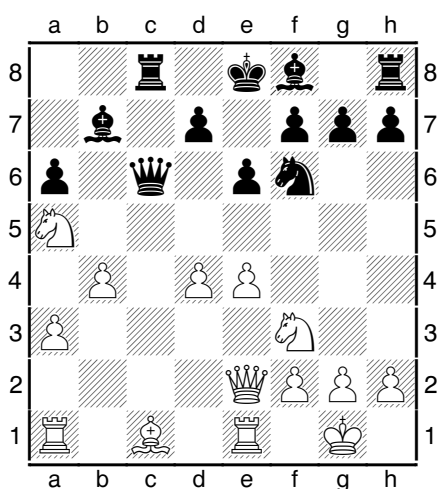
Waarom niet 1...Pfd7 ? ⁴

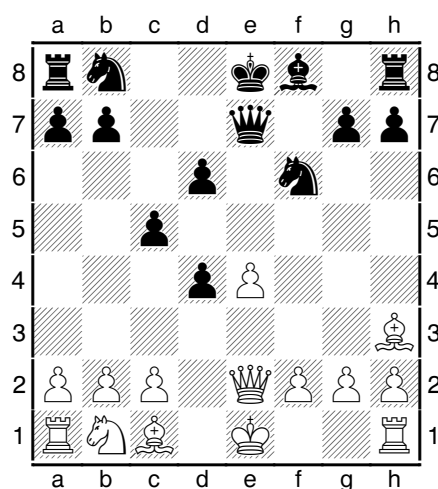
Waarom niet 1...DxTc6? ²

Waarom niet 1...Tgg7 ? ⁵

Waarom niet 1...Dxe4 ? ³

Waarom niet 1...Dxe4 ? (moeilijk) ⁶

1 Wegens 1...Df6! en wit verliest een paard.

2 Wegens 2.Db8+ en 3.DxTe5 torenverlies.

3 Wegens 2.Df1! Dd5 3.Te5! en Lb7 gaat verloren. (analyse Torre - Winants 1986)

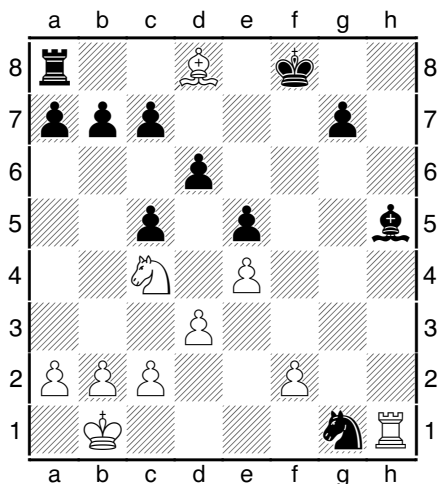
4 Wegens 2.f4! en Pe5 gaat verloren !!

5 Wegens 2.Ph5+ en materiaalverlies.

6 Wegens 2.DxDe4+ PxDe4 3.Lc8!! Pd7 4.Lxb7 en zwart verliest Pe4.

Problemen zijn er om opgelost te worden.

Als je een probleem goed stelt heb je al de helft van de oplossing is een gekend gezegde.
Van makkelijk naar moeilijk.

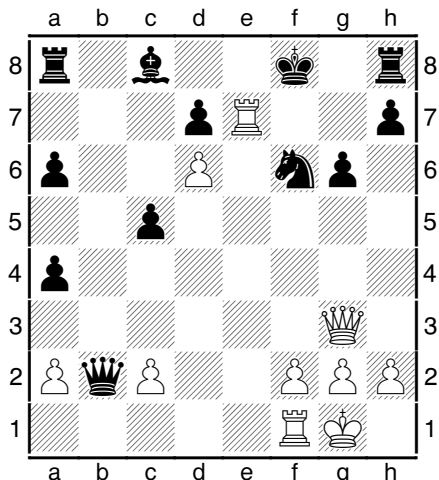
Wit aan zet.

Wat is het probleem en hoe dit oplossen ?

Het probleem is dat er op 1.TxPg1 of 1.TxLh5 steeds 1...TxLd8 volgt en wit doet geen voordeel.

De oplossing schuilt hem erin dat wit bij zwart 2 stukken aanvalt, en dat zwart er altijd maar eentje kan redden.

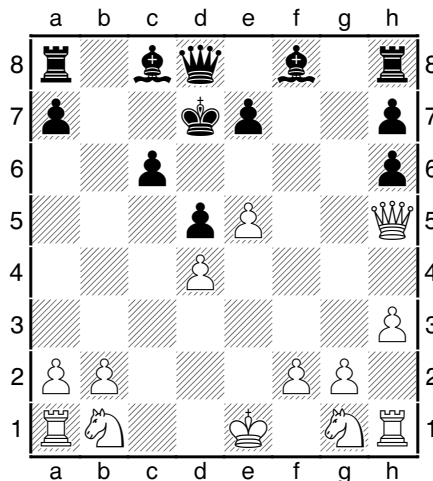
Vandaar dat wit nu eerst zijn loper met **1.Lxc7** of **1.Lg5** in veiligheid brengt waarna zwart nog steeds met zijn "hangende stukken" zit, en er steeds gratis eentje zal verliezen.

Wit aan zet. Hoe schept wit bijkomende zwaktes rond de zwarte Koning ?

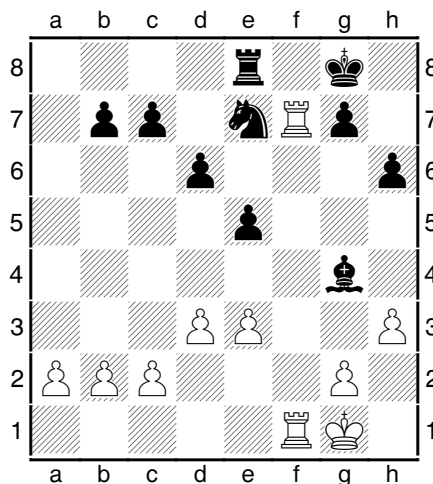
Wit loste dit vraagstuk op met het ongewone **20.c3!!** waardoor hij Pf6 Niet Verdedigd zet.

Er volgde nog **20...Dd2** en na **21.De5!** kon zwart al opgeven omdat er geen zinnige verdedigingszet meer is.

Wit aan zet.

Wit ziet dat Th8 Niet Verdedigd staat en stelt zich de vraag hoe daaruit voordeel te halen. Als je een vraag goed stelt is het probleem voor 50% opgelost, en zo ook hier. Wit kan namelijk met **1.e6+! Kc7** (of Kxe6) **2.De5+** en **3.DxTh8** die volle toren winnen.

Zwart aan zet.

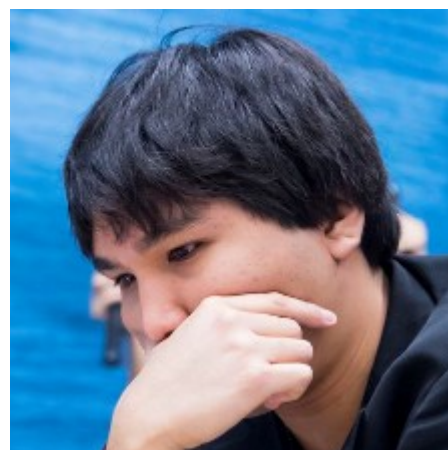
Indien zwart nu **1...Lh5** speelt kan wit nog ontsnappen met **2.T7f2**. Bestaat er geen manier om veld f2 ontoegankelijk te maken ?

Zwart kan veld f2 ontoegankelijk maken met **1...Le2!! 2.T1f2** (2.Te1 KxTf7) en nu pas **2...Lh5** en wit verliest de kwaliteit.

Tata Steel 2017

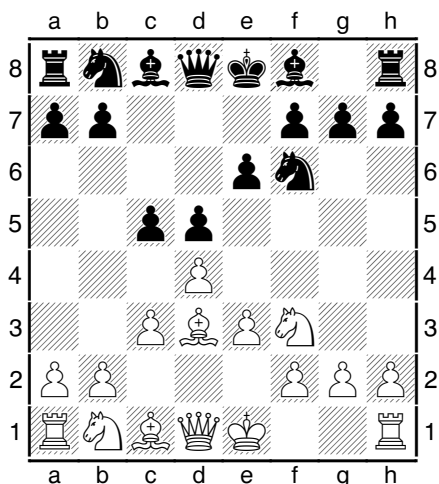
Van 14 tot 29 januari ging in Wijk aan Zee het 79e Tata Steel door (vroeger Hoogovens en later Corus toernooi genoemd). Bijna de hele wereldtop was aanwezig in de hoofdgroep die hierdoor een Elo-gemiddelde had van 2751 Elo !

Het lijkt er op dat er een eind komt aan de suprematie van de Noor Magnus Carlsen want de Filipijn **Wesley So**, die speelt voor de USA, kan nu ook na de London Chess Classic dit prestigieuze toernooi in Nederland achter zijn naam zetten. Carlsen was niet in zijn beste vorm en miste enkele kansen, de meest besproken krijg je in volgende partij.

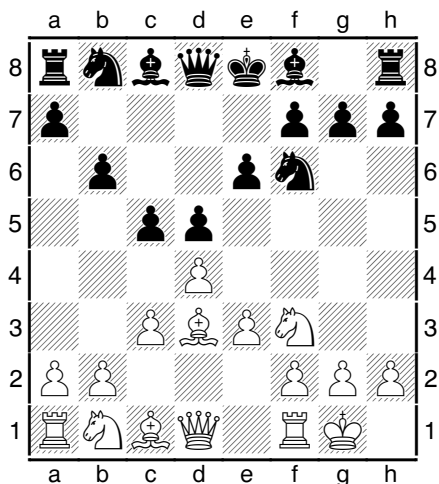
Magnus Carlsen (NOR) - Anish Giri (NED) (R7)

1.d4 Pf6 2.Pf3 d5 3.e3 e6 4.Ld3 c5 5.c3

Carlsen (wit) kiest met 5.c3 een beetje verrassend voor de Colle-opening. De Belg Edgar Colle was een wereldtopper van de jaren '25-'30 die jammer genoeg op (te) jonge leeftijd overleed.

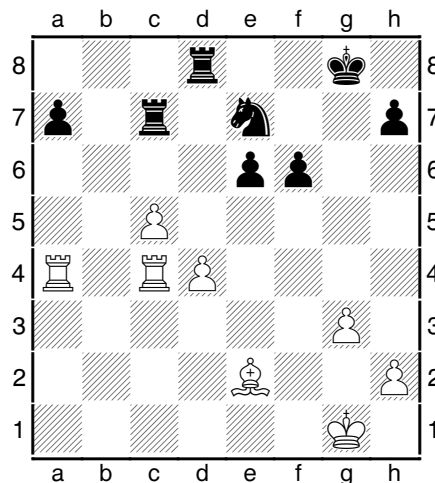
5...b6 6.0-0 Diagram

Wat denk je van de positionele zet 6...La6 waarmee de goede Ld3 wordt afgeruild.

Deze zet is een regelrechte blunder want er volgt dan 7.LxLa6 PxLa6 8.Da4+ en Pa6 mag gaan douchen. De Nederlander Giri trapt natuurlijk niet in deze valstrik en speelt ....

6...Lb7 7.Pbd2 Le7 8.b3 0-0 9.Lb2 Pbd7 10.De2 Ld6 11.c4 cxd4 12.exd4 De7 13.Pe5 La3 14.Lxa3 Dxa3 15.f4 Db2 16.Pef3 dxc4 17.bxc4 Lxf3 18.Pxf3 Dxe2 19.Lxe2 Tac8 20.a4 Tc7 21.a5 Td8 22.axb6 Pxb6 23.Tfc1 Pc8 24.g3 Pe7 25.Ta4 Pc6 26.c5 Pd5 27.Pe5 Pde7 28.Tcc4 Pxe5 29.fxe5 f6 30.exf6 gxf6

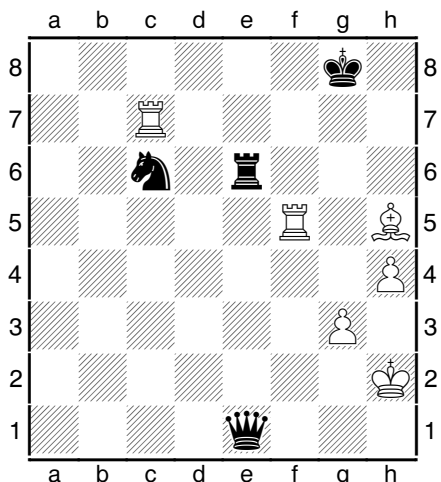
Wit aan zet.

Verbeter de activiteit van de witte stukken.

31.Lf3! Dit controleert veld d5 en c6 en activeert dus de iets te passieve loper.

31...e5 32.dxe5 fxe5 33.c6 Pf5 34.Ta5 Te8 35.Tcc5 Pd4 36.Le4 Kf7 37.Kg2 Kf6 38.Ta2 Ke6 39.Tca5 Tee7 40.Tf2 Tg7 41.h4 h5 42.Kh2 a6 43.Ld5+ Ke7 44.Txa6 Kd6 45.Lg2 Tge7 46.Ta5 Pxc6 47.Tf6+ Te6 48.Td5+ Ke7 49.Tf5 e4 50.Txh5 e3 51.Th7+

Ke8 52.Txc7 e2 53.Lf3 e1D 54.Lh5+ Kf8 55.Tf5+ Kg8 Diagram

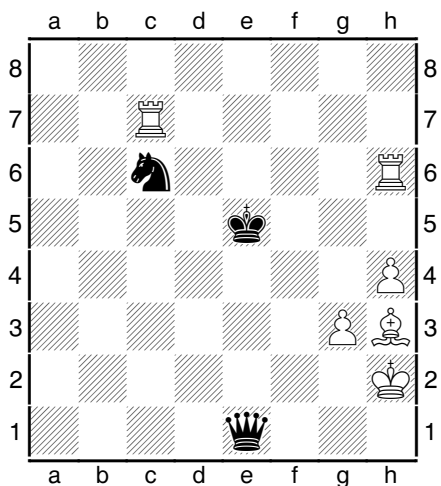

Wit aan zet mist hier een mat in 3 of Dameverlies.

Doe je beter dan de wereldkampioen ?

Deze stelling zal Carlsen achteraf wel vervloekt hebben. Hij kon hier mooi winnen met 56.Tc8+ Kf7 57.Tf7+ Kh6 58.Th8+ mat ! Hij miste deze mooie kans en tot overmaat van ramp ziet hij in de volgende zetten zijn voordeel systematisch wegsmelten.

56.Lf7+ Kh8 57.Th5+ Kg7 58.Lxe6+ Kf6 59.Th6+ Ke5 60.Lh3 Diagram

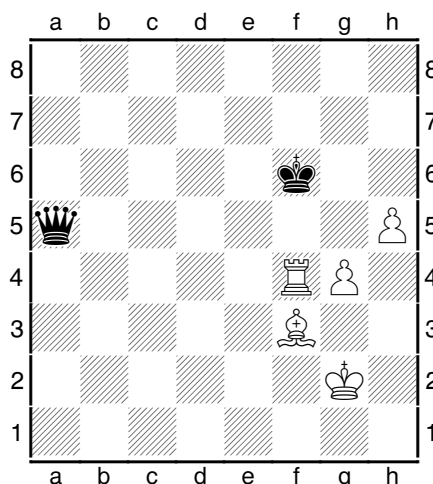

Zwart aan zet.

Een makkie als je hebt opgemerkt dat Th6 Niet Verdedigd staat.

60...Dd2+ een klassieke dubbelaanval 61.Lg2 Dxb6 62.Txc6 Dh7 63.Tc4 Kf6 64.Tg4 Dd7 65.Tg5 Dc7 66.Tb5 Dc2 67.Tb6+ Kg7 68.Te6 Da2 69.Te7+ Kf6 70.Te4 Kg7 71.Kh3 Df7 72.Te2 Df5+ 73.Kh2 Df6 74.Le4 Df1 75.Tc2

De1 76.Lf3 Df1 77.Lg2 De1 78.Tc7+ Kh8 79.Tc4 De2 80.Te4 Dd2 81.Te6 Da2 82.Te8+ Kg7 83.Te7+ Kh8 84.Te3 Dd2 85.Tf3 Dd7 86.Tb3 De6 87.Tb2 De5 88.Tf2 De6 89.Lf3 De5 90.Kg2 Df6 91.Te2 Dd8 92.Ta2 Df6 93.Tc2 De7 94.Tc6 Dd8 95.Tc2 De7 96.Tc8+ Kg7 97.Tc6 Kh8 98.Th6+ Kg7 99.Th5 De1 100.Td5 De7 101.Tb5 De1 102.Tb7+ Kh8 103.Td7 De8 104.Td1 Dc8 105.Te1 Dc3 106.Tf1 Dd2+ 107.Kh3 Dd7+ 108.g4 Dd3 109.Kg2 Dd2+ 110.Tf2 De1 111.h5 Kg7 112.Te2 Da5 113.Te4 Kf6 114.Tf4+ Diagram

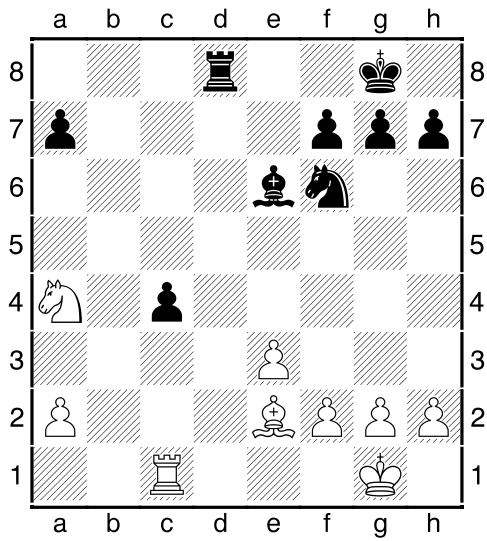

Is 114...Kg5 een blunder of niet ?

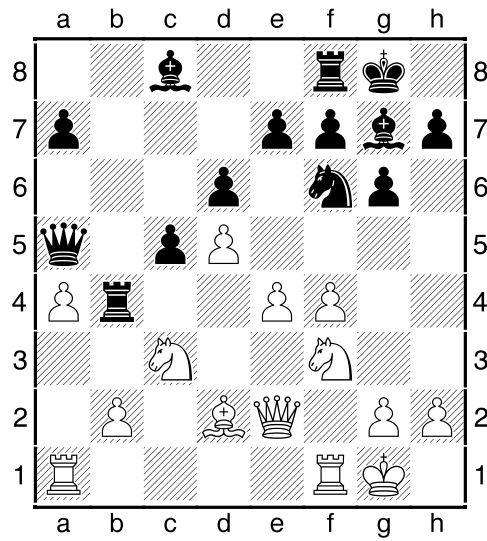
114...Kg5! Dit leidt inderdaad tot Dameverlies maar naar wel tot een theoretisch remise eindspel waarbij wit de verkeerde looper heeft om de randpion te helpen promoveren. **115.Tf5+ Dxf5 116.gxf5 Kxf5 117.Kg3 Kg5 118.Lg4 Kh6 119.Kh4 Kg7 120.Kg5 Kh8 121.h6 Kh7 122.Le6 Kh8 123.Kg6 ½-½**

1. So	9,0	2808
2. Carlsen	8,0	2840
3. Adhiban	7,5	2653
4. Aronian	7,5	2780
5. Wei	7,5	2704
6. Karjakin	7,0	2785
7. Eljanov	7,0	2755
8. Giri	6,5	2773
9. Harikrishna	6,0	2766
10. Andreikin	6,0	2736
11. Wojtaszek	6,5	2750
12. Nepomniachtchi	5,0	2767
13. Rapport	4,5	2702
14. Van Wely	3,5	2695

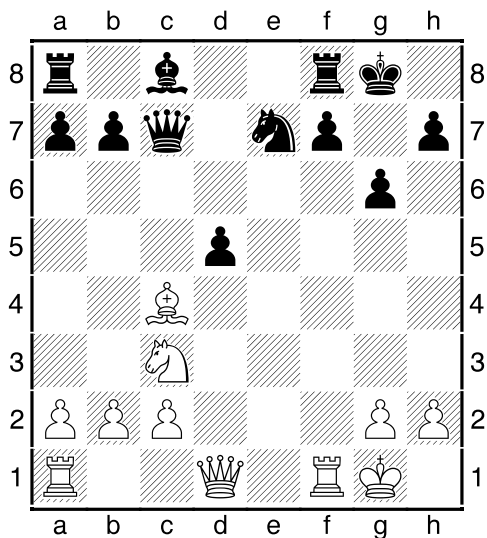
Wat denk je van ?

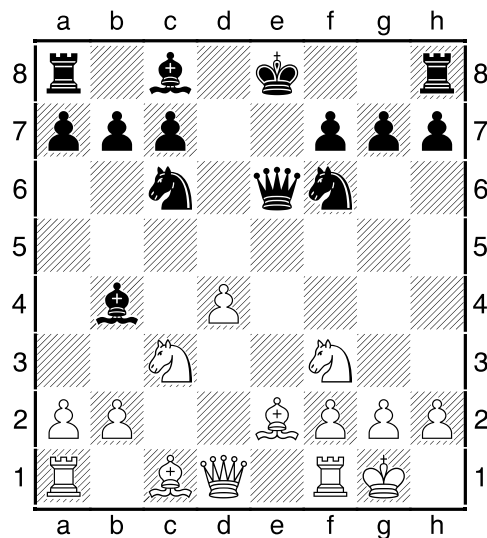
W1: Opwarming. Wat denk je van 1.Lxc4 ?

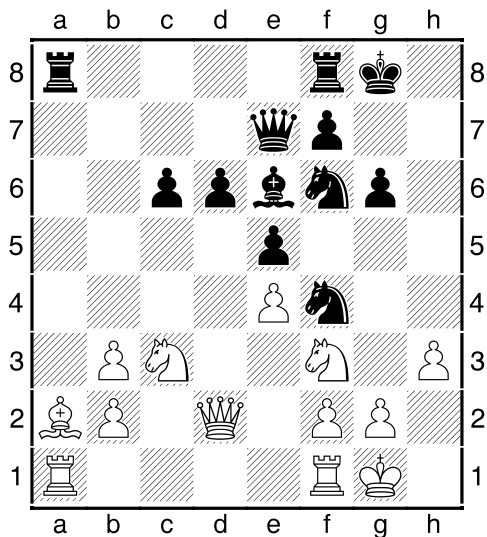
W4: Wat denk je van 1...Txb2?

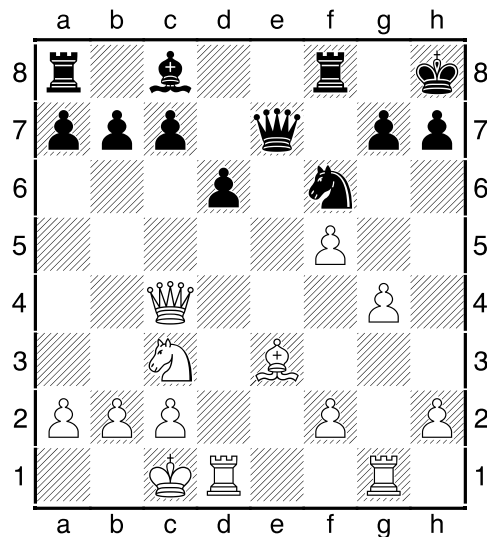
W2: Is 1.Pxd5 een goede of slechte zet ?

W5: Wat denk je van 1...0-0 ?

W3: Wat denk je van 1.b4 ?

W6: Wat denk je van 1...Pd7 (idee Pe5).

W1:	Dit lijkt speelbaar want <u>1...Tc8 2.Pb2</u> doch ..... er is veel sterker met het simpele <u>1...LxLc4</u> want <u>2.TxLc4? Td1#</u> .
W2:	<p>Mijn eerste reactie is dat de zet 1.Pxd5 mogelijk dubieus kan zijn omdat het stuk op d5 aangevallen staat door Pe7 en zwart een Dc5+ kan spelen of mogelijk op c4 de looper kan slaan of met 1...Td8 dit Pd5 kan pennen.</p> <p>We moeten dus alle gevaren even kort onderzoeken.</p> <p>De zet <u>1...Dc5+</u> blijkt niet zo gevaarlijk te zijn want na 1.Pxd5 staat dit paard daar echter <u>positief verdedigd</u> (2 keer verdedigd en slechts 1 keer aangevallen) en dus is een bijkomende tempo-aanval met Dc5+ geen groot gevaar.</p> <p>Wat echter indien zwart <u>1...DxLc4</u> speelt ?</p> <p>Dan kan wit <u>2.PxPe7+</u> en eventueel 3.PxLc8 spelen. Goed genoeg dus.</p> <p>Blijft er nog <u>1...PxPd5</u> waarop geen 2.DxPd5?? mag wegens 2...Le6! en stukverlies, maar dus wel 2.LxPd5 Td8?! , doch 3.Lxf7+! is dan goed genoeg.</p> <p>Tot slot is er de zet <u>1...Td8</u> doch die is slecht vanwege 2.PxPe7+ DxPe7 3.Lxf7+.</p> <p><u>Conclusie:</u> 1.Pxd5 is een GOEDE zet.</p>
W3:	<p>Bij wit staan er nu 2 punten Nul Verdedigd. Dit zijn La2 en pion e4.</p> <p>Zwart kan dit verzilveren met <u>1...LxLa2 2.TxTa2 TxTa2 3.PxTa2 Pxe4</u> met pionwinst.</p> <p><u>Conclusie:</u> 1.b4 is een slechte zet.</p>
W4:	<p>De zet 1...Txb2 ziet er erg scherp (verdacht?) uit omdat wit met een zet van Pc3 de Da5 aanvalt, maar anderzijds pent die zet ook Ld2 waardoor een eventueel Ld2xDa5 kan gecompenseerd worden met Tb2xDe2.</p> <p>Een bijkomend "pluspunt" voor zwart is dat Lg7 nu mogelijk een dreigende werking kan hebben op Pc3 of Ta1 en natuurlijk dat zwart een pion op b2 genomen heeft.</p> <p>Enkele berekeningen na <u>1...Txb2</u>:</p> <p>a. <u>2.Pd1</u> TxLd2 en nu: 3.DxTd2 DxDd2 4.PxDd2 Pxe4! met aanval op Ta1. of 3.PxTd2 Pxe4! en Lg7 valt Ta1 aan.</p> <p>Zwart heeft dan telkens 2 pionnen voor de kwaliteit wat aanvaardbaar is.</p> <p>b. <u>2.Pb5</u> La6!? en zwart heeft (1 pion) voordeel.</p> <p>c. <u>2.De1</u> (uit de penning) Db6 (uit invloed van Ld2) en zwart blijft zijn pion voor.</p> <p><u>Conclusie:</u> zwart kan slaan op b2 met Txb2. Het is een GOEDE zet.</p>
W5:	<p>Na 1...0-0 volgt er <u>2.d5!</u> (pionvork) en zwart verliest materiaal hoe heftig hij zich ook verdedigt.</p> <p>Er volgt bijvoorbeeld 2...Pxd5 3.PxPd5 Td8 (penning) 4.Lc4 b5!? 5.Lb3 en wit kan zijn stuk meer behouden.</p> <p><u>Conclusie:</u> 1...0-0 is een slechte zet.</p>
W6:	<p>Het idee mag dan wel inventief zijn, maar na 1...Pd7? onderbreekt zwart de verdediging van pion c7, en dus volgt er gewoon <u>2.Dxc7</u> en wit wint makkelijk.</p> <p>Mocht zwart zich gerealiseerd hebben dat pion c7 op NV stond, had hij mogelijk sneller het antwoord 2.Dxc7 gezien.</p>

Schaakgeschiedenis : Hans Berliner (1929 - 2017)

Op 13 januari overleed Hans Berliner en ik vermoed dat je, zoals ik, nog nooit gehoord hebt van deze schaker. Toen ik zijn naam las moest ik wel onmiddellijk denken aan het wereldberoemde citaat "Ich bin ein Berliner" van US-president John F Kennedy in 1963 in West-Berlijn. ⁷

Onze Hans Berliner is geboren in ... Berlijn (of wat dacht je ?) en als joodse Duitser is hij in 1937 met zijn familie gevlucht naar USA. Hij leerde er schaken op 13-jarige leeftijd en speelde in de jaren '50 enkele keren mee in het USA-kampioenschap waar hij de (jonge) Bobby Fischer zelfs op remise kon houden.

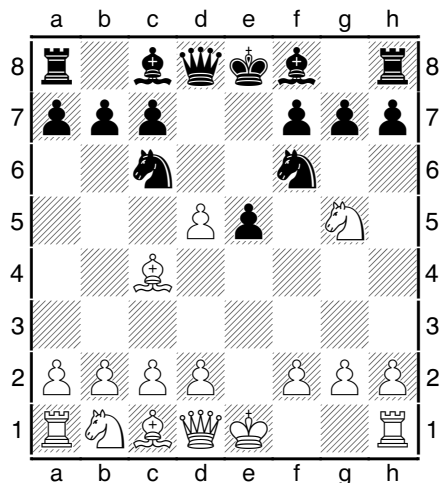
Berliner schopte het tot IM (over het bord) maar heeft zijn reputatie aan het correspondentieschaak te danken waar hij **Wereldkampioen werd van '65 tot '68** met een fenomenale score van 14/16 !

Hij was ook professor in Computer Wetenschappen en schreef een omstreden schaakboek "The System"⁸ waar hij een wetenschappelijke aanpak tot schaakanalyse bescheef. In zijn latere jaren werkte hij ook mee aan de ontwikkeling van schaakcomputers (o.a. HiTech) en Berliner ontwikkelde zelfs een eigen waarde-systeem voor de schaakstukken. (Zie Wikipedia).

Kortom, Berliner lijkt dus een man te zijn die wel iets gedaan heeft voor het schaken en dus mag hij hier wel in het daglicht gesteld worden. Ik kies daarom een bekende en leuke aanvalspartij.

Yakov Estrin - Hans Berliner [C57] WKcorr-5 , 1965

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Pf6 4.Pg5 d5 5.exd5

Zwart aan zet.

Welke opties zie je voor zwart ?

Vooreerst is er de hoofdvariant 5...Pa5 6.Lb5+ en nu 6...c6 of 6...Ld7.

Erg berucht is ook het vreselijk complexe 5...Pxd5 en nu : 6.d4 (Lolli attack)

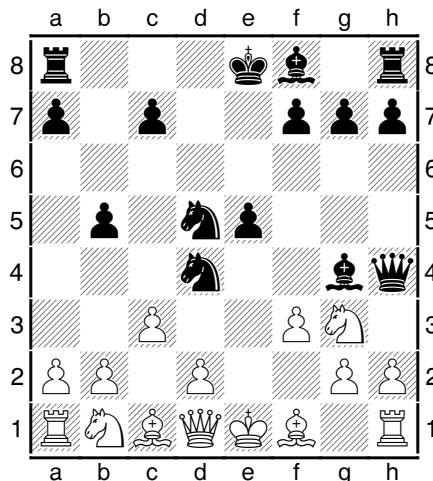
of 6.Pxf7 Kxf7 7.Df3+ (Fried Liver attack).

Verder is er de zijvariant 5...Pd4 6.c3 b5 7.Lf1 wat door zetverwisseling tot deze partij leidt.

Berliner koos hier voor **5...b5?!** een nogal riskante aanpak

6.Lf1 Pd4 7.c3 Pxd5 8.Pe4 FRITZ heeft een voorkeur voor 8.cxd4 Dxc5 maar ook deze aanpak geeft zwart een sterke aanvalsdruk.

8...Dh4 9.Pg3 Lg4 10.f3 Diagram

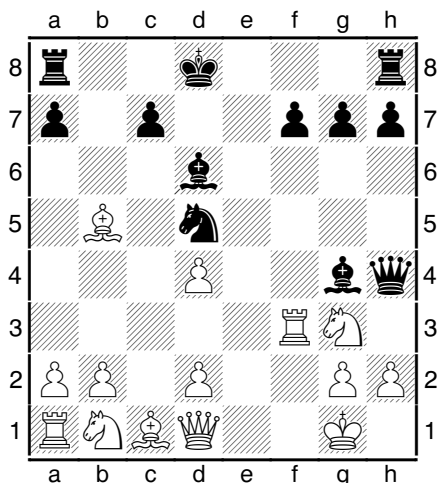
Zwart aan zet.

10...e4 11.cxd4 of 11.fxc4 Ld6 12.Kf2 Df6+ 13.Ke1 (13.Kg1?? Lc5!) 13...Dh4 en remise **11...Ld6 12.Lxb5+ Kd8 13.0-0 exf3 14.Txf3** Diagram

⁷ Kwade tongen beweren dat de nieuwe US-president nu een bezoek zal brengen aan Hamburg...

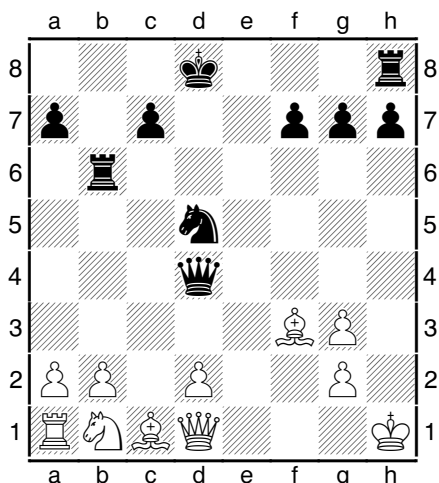
⁸ Niet te verwarren met "Mein System" of "My System" van Nimzowitch .

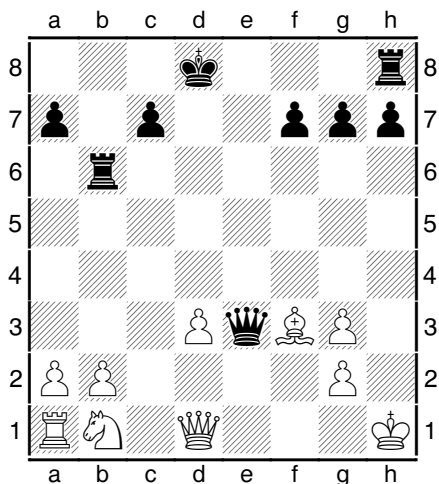
Zwart aan zet.

14...Tb8 stukken activeren is de boodschap !
 15.Le2 Lxf3 16.Lxf3 Dxd4+ 17.Kh1 Lxg3
 18.hxg3 Tb6 stukken activeren! Diagram

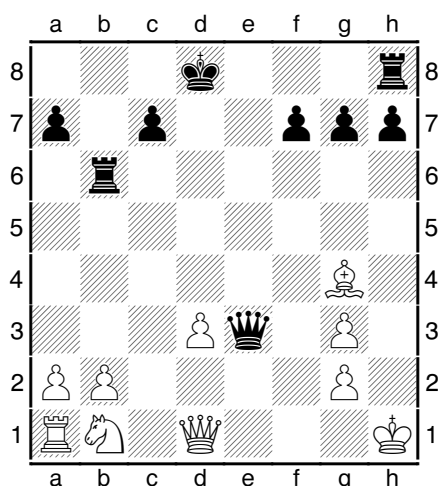
En plots dreigt er groot gevaar voor Kh1.

19.d3 dit ontkracht het dodelijke 19...Th6+
 19...Pe3 20.Lxe3 Dxe3 Diagram

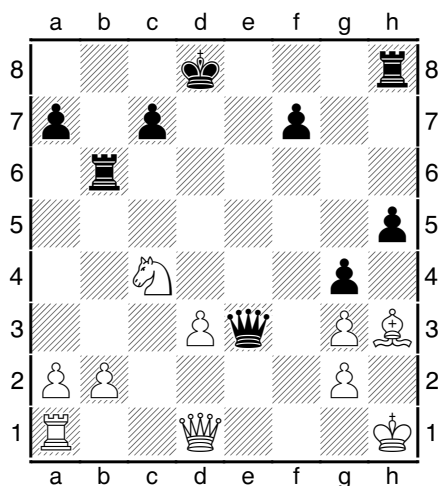
Zie je nog een redding voor wit ?

21.Lg4! het enige Diagram

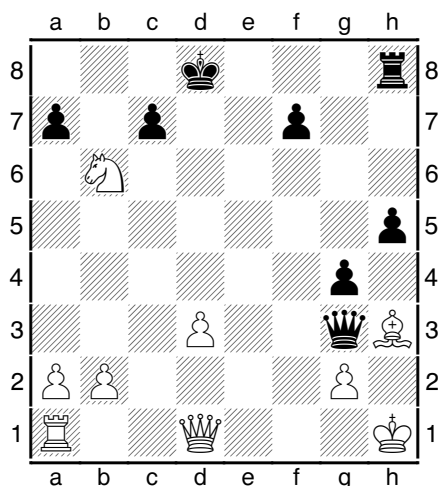
Zwart aan zet

21...h5! dit opent niet enkel opties voor Th8
 maar helpt ook de loper in te sluiten.
 22.Lh3 g5 23.Pd2 g4 24.Pc4 Diagram

Zwart aan zet.

24...Dxg3 25.Pxb6 Diagram

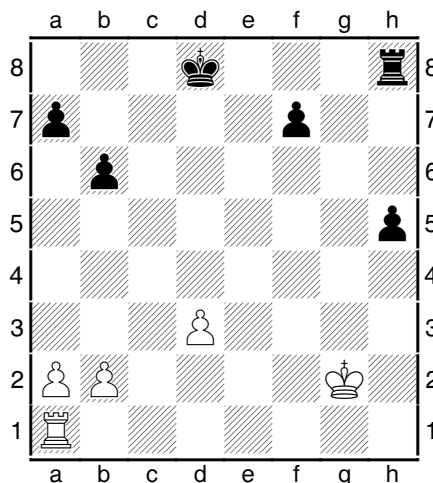
Kies uit 25...gxLh3 of 25...axPb6. Motiveer.

25...gxh3! de juiste keuze want zo wint zwart een tempo (en een pion) tegenover 25...axb6?
26.De1 Dxe1+ 27.Txe1 gxh3 28.gxh3 en deze stelling is remise.

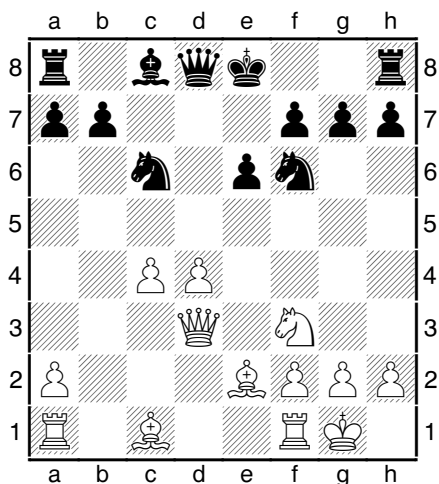
26.Df3 hxg2+ 27.Dxg2 Dxg2+ 28.Kxg2 cxb6
 Diagram.

Het verrast me dat Berliner hier met de c-pion slaat. Dit heeft mogelijk te maken met zijn visie over de waarde van de randpionnen in het verre eindspel. (zie Wikipedia)

Zwart heeft niet zomaar een pion meer in het toreneindspel, maar de h5-pion is een verre vrijpion die de witte Koning zal afleiden totdat zwart is binnen gedrongen op de andere vleugel. Enkele zetten later gaf wit zich dan ook gewonnen.

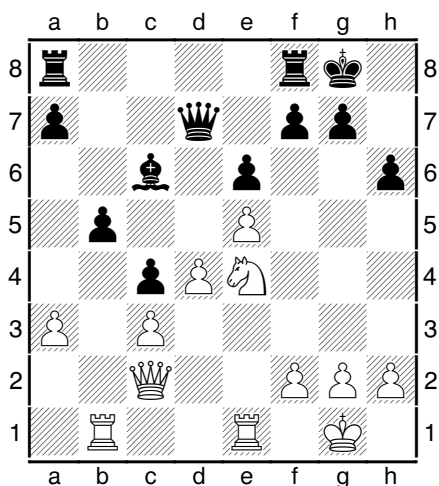
Positionele stellingen

Wit aan zet.

Wat is positioneel de beste zet ?

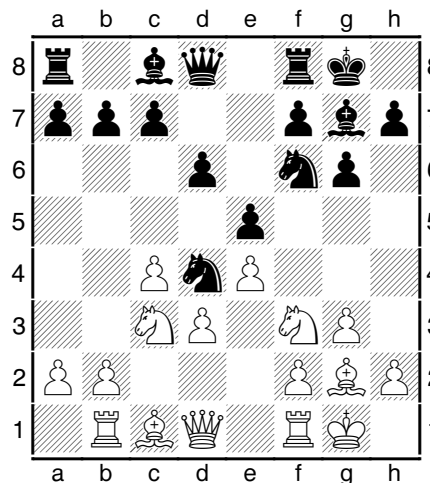
Een makkie want met **1.La3!** ontwikkelt wit niet enkel een stuk maar verhindert hij vooral dat Ke8 makkelijk in veiligheid kan gebracht worden.

Wit aan zet.

Zwart dreigt met 1...Dd5 een vervelende druk op de a8-h1 diagonaal te krijgen. Wit doet er goed aan dit tegen te werken en de meest positionele zet is hier **1.Pd6!** Dit verhindert niet enkel Dd5, maar het paard is daar in het hart van de vijandelijke stelling ook onaantastbaar wat het een superpaard maakt. Over zulke zetten moet je nauwelijks nadenken. Het enige wat je moet controleren is

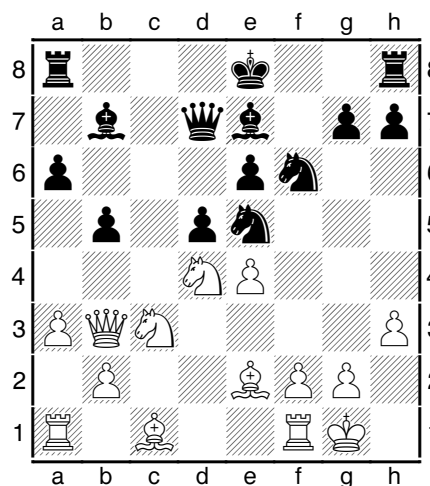
of de ondersteunende e5-pion niet kan weggemaaid worden, maar hij staat door d4 verdedigd en kan ook met f2-f4 bijkomend ondersteund worden.

Zwart aan zet.

Wat is de typische positionele zet hier ?

Met **1...Lg4!** krijgt wit het moeilijk omdat wit de penning moeilijk ongedaan kan maken en Dd1 niet meer kan bewegen. Merk op dat 2.h3? nu fout is wegens 2...Pxf3+ 3.LxPf3 Lxh3 en pionwinst met aanval op Tf1.

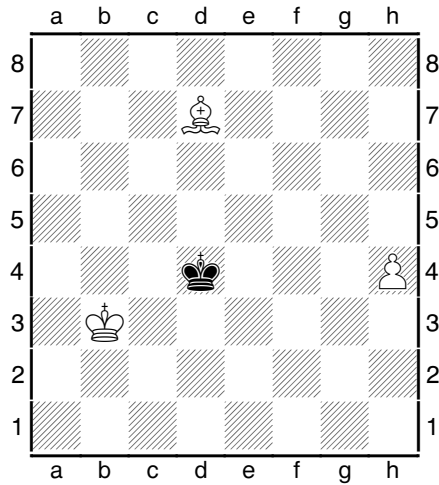

Speel je 1.f4 of 1.Lf4 en waarom ?

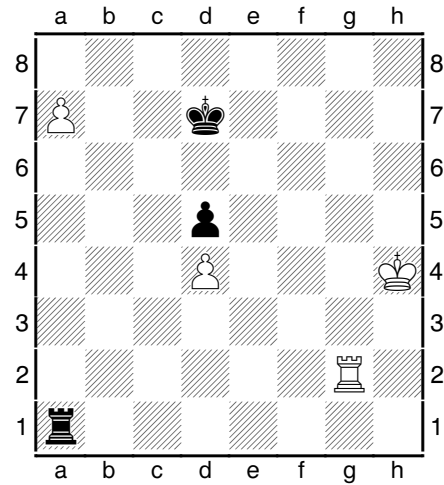
Met het mindere **1.f4?!** ontwikkelt wit geen stuk en verzwakt hij de diagonaal a7-g1. Met het betere **1.Lf4!?** ontwikkelt wit een stuk en creëert hij zelf geen onnodige zwaktes.

Eindspel : de uitdaging

hierbij 2 mooie maar moeilijke oefeningen, waarvan ik er eentje kon oplossen en eentje niet.
Doe jij beter ?

Wit aan zet.

Wit aan zet.

Wit heeft de verkeerde looper om de randpion te laten promoveren en dus mag Kd4 niet in de hoek geraken.

Alléén hoe kan wit dit verhinderen ?

Met 1.h5 Ke5 2.h6 Kf6 (de Koning komt gevaarlijk dicht bij) 3.Le8! en zwart kan geen vordering maken. Erger nog, hij is in zetdwang waarna pion h6 kan promoveren.

Met 1.Tg7+ Kc6 bereikt wit niets en je hebt natuurlijk ook gezien dat 1.Tg8? niet werkt wegens 1...Th1+ (1...Txa7??? 2.Tg7+ wint) 2.Kg3 Tg1+ en 3...TxTg8.

Maar hoe moet het dan wel ?

Eenvoudig met 1.Tg1!!!! Ta2 en nu 2.Tg8! en wint omdat 2...Th2+ 3.Kg3 niets oplevert voor zwart.